

Előfizetési ár:

Egész évre... 6 frt — kr.
Félévre... 3 „ — „
Negyedévre... 1 „ 50 „
Lelkészeknek, tanítóknak,
kisebb fizetésű hivatalnok-
oknak és tanulóknak ne-
gyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 12 kr.

KORUNK

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KATHOLIKUS HETILAP

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Budapest,
VIII., Mária-utca 30,
hova a lap szellemi részét
illető levelek, valamint az
előfizetési pénzek küldendők

Kéziratok nem küldetnek
vissza.

Felelős szerkesztő: Kador Sándor.

Előfizetési felhívás!

A „Korunk“ hetilap előfizetési ára:

Negyedévrefrt 1.50

Félévre..... 3.—

Egész évre..... 6.—

Lelkészek, tanítók, kisebb fizetésű hivatalnokok és
tanulók egész évre 4 frt, félévre 2 frt; negyedévre
1 frttal is előfizethetnek.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Munkatársak:

Ábrányi Emil, Dr. Baross Gyula, Balázs Sándor, főt. Cseörgheő Aladár, főt. Csicsáky Imre, főt. Deák Cr. Lajos, Degré Alajos, br. Horváth Miklós, főt. Kanyurszky György, főt. Kántor Lajos, Klement Alajos, Dr. Körösy László, főt. Lehman Ágoston, Luby Sándor, Majthényi Flora, Mikszáth Kálmán, Sz. Nagy Sándor, főt. Némethy Lajos, Dr. Pisztoróy Béla, Puri Iván, főt. Razel József, főt. Rosty Kálmán, Sikor Margit, Dr. Schnierer Aladár, Szepesi Ferencz, Dr. Sziklay János, gr. Teleki Sándor, Tomor Ferencz, főt. Dr. Wayand Géza, főt. Varga Mihály, Dr. Váraay Antal, Vis Zoltán, főt. Zemančík István, sít. sít.

Mutatványzámmal szívesen szolgál-
gyen kiadóhivatalunk.

Alleluja! Alleluja! Alleluja!

Nolite expavescere.

Ha a társadalmi életen végig tekin-
tünk, be kell vallanunk, hogy már
oda jutottunk, hogy szégyeljük bevallani,
hogy van egy Lény fölöttünk, aki velünk
rendelkezik, aki a világot kormányozza,
aki bennünket teremtett, midőn a tudat-
lan, elkábított eszük — ultramontán-
nak, bigottnak csufolják azt, ki nem
engedi hitét, meggyőződését piszkos és
aratlan szájjal kigunyolni, agyonti-
porni; vajjon nem botránkozik meg
lelkünk?

A modern, mindent kétségbe vevő
tudakosság vezette odáig az emberiséget,
hogy inkább hithideg teljes életében,
mintsem meggyőzné magát, hogy vajjon
jogos és méltányos kételye.

Pedig a keresztény vallás tény, nem
bölcselet; az egyház tana történet, nem
okoskodás; a keresztény hit, úgy mint
isteni szerzője, egyszersmind erény és
bölcesség, erő és világosság, malaszt és
tan, szépség és igazság, elmélet és
gyakorlat.

A kereszténység nemcsak egyedül
igaz kinyilatkoztatott, hanem egyszers-
mind a szó legmagasabb, legnemesebb

értelmében természetes vallás, mivel
csupán az a vallás természetes, mely
az emberi természetnek megfelel.

Századunk nagy feladatai közt nem-
csak a politikai és ipari reformok ki-
vitele, hanem a társadalmi kérdések
megoldása is kitünő helyet foglal el, ezt
sem fogja kétségbe vonni, ki csak futó-
lagos pillantást is vet a közelebbi múlt
80 évre, és azon mélyen ható mozgalmakra,
eszmeirányokra, törekvésekre
és küzdelmekre, melyekkel e korszak-
ban a művelt emberiség egyetemes
körében találkozunk.

Ugylátszik, mintha az emberi szel-
lem, megunva az eddigi folytonos negati-
vót és rombolást, s a régi életformák
és intézmények megsemmisítésére célzó
működését, a pozitív, alkotó és szer-
vező tevékenységhez akarna fordulni,
s támaszkodva eddigi óriási vívmányaira,
azon hézagokat, melyek az elavult álla-
potok mellözése által támadtak, a magasb
fejldési polczra emelkedett társadalom
és műveltség igényeinek és szükségsei-
nek megfelelőbb alakzatok és intézmé-
nyek által betölteni, jelesül pedig a sok
tekintetben bomladozásnak indult tár-
sadalmi szerkezetet új, szilárdabb ala-
pokra fektetni óhajtja.

Egy kitünő férfiú mondása szerint
pedig tagadhatlanul igaz, hogy: „minden
nép műveltsége, polgáriadosása, vallási
helyzetétől függ.“

Egybevetve társadalmunk jelen álla-
potát a fentebb elmondottakkal, kinek
ne szorulna szíve, ha nem hangzanéka vi-
gasz szó: „Ne féljete, a nazareti Jézus, ki
megszenteltetett vala, feltámadott!“

Jézus nélkül — a társadalom moz-
galma, próbálkozásai hasztalanok; Jézus
nélkül az emberiség legszentebb gon-
dolatai, legdicsőbb vágyai és reményei
nem egyebek hiu csalódásoknál, henye
ábrándoknál; az emberiség története
nem egyéb értelmetlen esemény zagy-
valéknál — cél nélkül; Jézus nélkül
a világnak nincsen értelme, nincsen
reménye üdvösségéhez, siron innen
siron túl!

Századokról századokra hangzik az
angyalok örömrádója: „Nolite expa-
vescere“ . . .

Az igazság napja ma ujólag felvir-
radt, szívünk ujong örömtől.

Hódolva borul a buzgó keresztény a

földre, és repeső szívvel vegyül az Alleluja
dicsénekébe.

Alleluja, Alleluja, Alleluja!

Bárha mi sem maradnánk tovább a
sirban: a bűnök, szokások, hitközöny-
ben; támadjunk fel mi is e szent napon a
gyászos koporsóból, emelkedjünk mi is
egy tisztább, egy magasabb légkörbe:
az erény örökszép körébe!

Kador Sándor.

Néhány őszinte szó.

Hazánk történelmét figyelemmel tanulmá-
nyozva, szerte-untalan a pártoskodás és faj-
gyűlölet szülte küzdelmekkel találkozunk, melyek
nem egyszer elpusztulással fenyegették szeretett
hazánk minden maroknyijában vöráztatta földjét.

Nem irunk politikát! Csak jelezni akarjuk,
hogy míg egyrészt a vallástalanság s vele
karonfogva az erkölcstelenség mételeyezi társa-
dalmunkat, másrészt a magyar fajt kell meg-
óvnunk, mely ellen északon: a pánszlavizmus,
délen: a szerb és horvát üzelmek, keleten pedig
az oláhok dülnek. Mindannyi belső ellenség ez
fajunk és nemzeti kulturánk ellen: oly ellen-
ség pedig, melynek minden eszköz jó, csak célt
érjen; mert ők rég felejték, hogy szent István
bírodalmában, a különféle fajok és nemzetiségek
ugyan békén élhetnek egymás mellett, de úrként
itt csak a magyar maradhat!

Létünkért való küzdelem tehát az, melyet
az ily üzelmek ellen vívnunk kell, melyben
részt nem venni, avagy közönynyel viseltetni:
oly bűn, melybe egyetlen magyarnak sem sza-
bad esni, már azért sem, mert az állam mint
ilyen — köztörvényeink által is korlátozva —
ily társadalmi kérdésbe nem igen avatkozhatik.

Önmagunknak, a magyar társadalomnak
kell sikra szállani; nemzeti munkával kell az
ellenség bástyáit addig ostromolni, míg azok
romba dülnek!

Ne mondja senki hogy erre erőnk nincsen,
hisz ennek ellenkezőjét nem egyszer mutattuk
meg; csak ne vonja ki magát senki.

De nemcsak a férfiak, hazánk hölgyei is
küzdjenek e célért: mert míg a férfiak nem
egyszer keserüéseket, szenvedélyeket szitanak
törekvéseikkel, a hölgy: bája, tapintata és Isten
adta hódító erejével ezeket eloszlatni tudja.

Igen, hazánk minden rangú és rendű höl-
gyeihez fordulunk, küzdőterre szólítva őket;
mert jól tudjuk, hogy általuk hamarabb fog az
idegen hozzánk simulni, ők meg fogják tudni
teremteni az idegenek közt a kisedővodákat,

melyekben magyar nevelőnk vezetése mellett, magyarul tanulnak meg a kisdetek

A nő sziv meg fogja keresni a szűkölködőket és szenvedőket s áldott kezük igazolandja, hogy magyar nő az, ki segített!

Segélyre készen lesznek, ha idegen és magyar közti házasságot kell elősegíteni, hozományt nyújtva a szegény magyar leánynak.

Van bizonyára széles e hazában még néhány ezer magyar hölgy, kinek lelkében visszhangzik a költő e szava:

„Rendeltetésed az égből.

E földön áldva vagy“

s ki hazánk érdekében működni is kész a kultura eszközeivel; mely tevékenykedésre egy-letekké alakulva, egyesített erővel hat, tudva: hogy ezzel fajunk ellenségeitől mentetik meg.

Fel e küzdelemre!

A siker nem maradhat el azon tudat, hogy valamint a vallás s a valódi szeretet csak nemes kebelben verhet gyökeret, úgy az ily működés is nagygyá teszi a nőt; ez buzdítsa, emelje fel lelkületüket a harc fátalmái között mely bizonyára hervatlanabb babért biztosít számunkra, mint bármely bálterem „ficsurái“ által hangoztatott izetlen bókolás vagy bálkirálynéi pünkösdi dicsőség.

Szepessi Ferencz.

A papi uralomért.*

(Katholikus hang.)

Válasz a „Pesti Hirlapban“ aprilis hó 2-án megjelent „A papi uralomért (Protestáns hang)“ című Bierbrunner Gusztáv ev. lelkész által írt cikkre.

Nem állhatunk ellent, hogy válasz nélkül hagyjuk a már több ízben támadó cikkirőnek

*) E cikk közzététele által, kénytelenek voltunk egy kiváló munkatársunk cikkét jövő számra hagyni.

jelen sorait, habár épen sincs szándékunkban polemikát folytatni, már csak azért is, mivel ahhoz alapos vádak kellenének, melyeket az ev. lelkész ur még a legeltökéltebb szándékkal sem birt és bir előteremteni.

Az egyszer Schlauch Lőrincz szatmári püspöknek Szent László társulati gyűlésén és Simon bibornok hercegprimás Szent István társulati közgyűlésén elmondott beszéde fölött évelődik.

Kijelenti ugyan, hogy a fent említett beszédeknek a kath. vallás hitéletét illető részéhez nem szól, hanem igenis az ünnepélyes beszédek ama részét támadja meg, mely az egyháziasság visszaállításáról szól, azaz szerinte a papi uralom visszaállításáról.

Papi uralomnak veszi természetesen a cikkirő, midőn az egyház, a házasság szentségét mint szentséget tekinti, azt feloldhatatlannak nyilvánítja. A többek között Ignatiusra is hivatkozik, a ki szerint a püspök akarata döntő a házasság megkötésénél.

Pedig nagyon téved, mert tudnia kellene, (ha ugyan a protestánsok ép abban nem nyujtanak a mézes madzagot, amennyiben a házasságot felbonthatónak nyilvánítják) hogy a házasságot szentségi méltóságra ép Krisztus urunk emelte; azt pedig meghatározni, hogy mi kívántatik valamely szentséghez, mely feltételek mellett lehet azt érvényesen felvenni, jogosan csak az egyház határozhatja meg.

„A római kuria egy önálló, minden államkormányzattól független hatalom volt, stb.“ állítja a cikkirő, pedig csak tudhatná, hogy most is az, mivel akárhogy fájjon is cikkirőnek, most is megtörténik és meg fog történni, midőn valamely államhatalom pl. némely

házasságot érvényesnek elismer, az egyház azt semmisnek nyilvánítja, sőt a fejedelmekét is, ha az egyház törvényeinek megsértésével kötöttek házasságot.

De különben is a keresztény fejedelmek törvényeiket az egyház törvényeihez alkalmazták és alkalmazzák.

Természetes, hogy fenkelt szellemű főpapjaink beszédeikben a vallás erkölcs felelősségét sürgették és hivatkoztak is ama időszakokra, melyekben az emberiség az egyházat édes anyaként tekinték, melynek keblén a legboldogabb idöket élhette.

Roszakaratu ráfogás az a protestánsok részéről, midőn azt hiesztelik, hogy a róm. kath. egyház papjai uralomra vágnak, midőn a vallás erkölcsös élet felelősségén fáradoznak, az emberiségnek e földön elérhető boldogítását czélozzák.

Bierbrunner ur szerint a kath. egyház régen megszűnt egyetemes és egyedülüdvözítő lenni, ezt az 1953-iki szakadással akarná bebizonyítani.

Erre felelni talán részünkről felesleges, az ilyen merész állításokhoz hozzá szoktunk a reformatio első percétől mostanig. Maga a reformatio egész iránya ezen az alapon mozog, s csak meddő polemia hajhászás.

Azon vakmerő állításra is, mely szerint „a kath. házassági szentség sem volt képes nagyobb számban boldogabb családi viszonyokat megteremteni, mint a protestáns házasság szabadabb alakja.“ azt feleljük, hogy bizony elég sajnós, de ezt nem a kath. házasság szentség idézte elő, hanem a kath. vallástól való elpártolás.

A jó katolikus, ki egyházának és vallásának törvényeit ismeri, tudja, hogy valamint

A „KORUNK“ TÁRCZÁJA.

Husvét hete.

— „Korunk“ eredeti tárczája. —

A rügy fényes burka felpattant, az üde zöld levélke kibukkant már; a rideg földön új élet támad, a nyüzsgő bogarak raja vidáman szökel; a lég üdítő lehe lágyan legyezi arcunkat. A kedély felujul, a köd mely az ég szürke felhőiből a lélekben visszatükröződik, elszállt, — a tiszta kék ég mintha a szívet, kedélyt is tisztítaná.

Böles intézkedése ez is az egyháznak, midőn a feltámadás örömnünpét a tavasz beállta alkalmával üli meg.

A természet újra keltével, eszünkbe jut-tatja, hogy elérkezik majd a mi feltámadásunk is, midőn tulajdonképeni életet nyerve, zarándok utunkról beszámolunk az Úr szent színe és igazságos ítélő széke előtt.

Feltámadunk! Ez vigasza a jó léleknek, ez félelme a bűnösnek. A jó lélek, mely az úr parancsait követi, nem fél a haláltól, örvend annak közeledésén.

Mily borzadalom uralkodik mindenfelé, midőn a ragálykór hire bejárja az országot, mily óvintézkedések történnek már a hír közeledtével is — pedig az Úr akaratát nem játszhatjuk ki sem carbollal, sem levegővel.

A sok példa közül csak egyet említek. Midőn tavaly őszkor a kolera pusztított a fő-

városban, a Terézvárosi bucsu alkalmával, a szigorú tilalom daczára ezren és ezren gyűltek össze az utcákon — a harangozó, ki a magas toronyban lakott évről évre és soha sem szokott volt lejönni lakásából — az egyszer a tömeg közé vágódott — és a kolera borzalmas betegsége elsöpörte az élők sorából.

Isten akaratában megnyugvónak és áldásos életűnek nem kell félnie a haláltól.

A liberális, humanus gondolkozásuak hasztalan igyekeznek sötét színben feltüntetni a kath. szerzetes rendeket — a legközelebb multban fényes elégtétel nyujtatott részükre.

A fővárosi tisztifőorvosa ugyan is kérelmezett az iránt, hogy a szent Rhókusról nevezett kórházban világi ápolónők helyett inkább a szürke nének alkalmaztassanak. E szándék és jóakarát hány meg hány nehéz betegnek fog hálaimát varázsolni ajkára, midőn a durva lelketlen bánásmódu, türelmetlen ápolónő helyett, a szürke néne anyai szeretettel vetélkedő gondos ápolása alá kerül. Bezzeg nem retteget a szürke néne a ragálytól, nem irtozik a legundokabb betegtől sem, úgy hogy sokszor az orvosokat is hámulatba ejtik. Maguk a betegek is természetellenesnek találják ama odaadó ápolást. Hát bizony ahhoz égből kell nyerni az erőt, a legönfeláldozóbb felebaráti szeretetet.

De talán kételkedőleg bólingat erre is a modern, atheista szellemű, midőn mi a vallást nevezzük az egyedüli nemesítő, boldogító eszköznek.

Miért nem maradnak meg csupán a szám-

tan, phisika és egyéb realiantárgy tanításánál, miért akarják az erkölcsant is behozni, mint legujabban Bécsben? „Az új tantárgy“ szerintők „véget fog vetni annak a rosz, ugyszólván durva iránynak, a mely a fiatalág mai magaviseletét jellemzi.“

Van olyan ez legalább is, mintha valaki fényes nappal becsukja ablakredőnyeit és lámpát gyújt.

A helyett hogy a fényes nap világot nyujtanak, a hitvány mécs világgal szándékoznak versenyre kelni — a nappal.

Valóban sajnálatos, hogy tanférfiak, kik többé kevésbé birnak tapasztalattal és tudománnyal, miként tudnak így tapogatózni, hogy nem restelik fonak gondolkozásmódjukat és irány eszméiket nyíltan bevallani, mellettük küzdeni.

Vajjon az olyan erkölcsant tanítása által jobb lesz az ifjuság? Megfogja-e tanulni mi kötelessége a haza és embertársai iránt. De feltéve és soha sem megengedve, hogy ez erkölcsant tanítása célhoz is vezetne, hol állunk mi még, midőn a legutóbbi akadémia a felolvasáson Dr. Pisztorý Mór akadémiai tanár Pozsony város ipara és kulturalis viszonya ismertetésénél élénken kikelt, hogy bizony a tanoncizskolák ellen az ellenszenv oly nagy, hogy a legerélyesebb intézkedések sem vezetnek célhoz.

Ugyanigy panaszkodnak még a főváros iparhatóság megbízottai is!

Midőn a mindennapi tudnivalók elsajáti-

a viszony Jézus és az ő anyaszentegyháza közt hűség; olyannak szükség lennie a házas felek közti viszonynak is. A házas feleknek ugyanis tudniuk kell, hogy a köztük létrejött frigyre nem az emberek, nem a társadalmi szokás, hanem maga Isten nyomta a helybenhagyás és megerősítés pecsétjét az egyház szolgálai által. »Bármit megkötöztök a földön meg lesz kötve a menyekben is.« (Máté 18, 18.)

Valamint a viszony Jézus és az ő anyaszentegyháza közt elválhatlan, akként feloldhatlan a házas felek közt fenálló kötelék is. Tényleg véve, valaki ugyan elszakíthatja magát Jézustól, midőn az egyházból kilép; tényleg megtörténhetik az is, hogy valaki hitestársát, mással cseréli fel, amde valamint a hithagyás bűn: bűn lesz mindig s minden körülmény közt a házassági köteléknek erőszakos felbontása is. Bűn pedig mindkettő az okból, mivel ellenkezik azon isteni törvényhozó akaratával, aki így beszél hozzánk: Amú Isten összekötött, azt az embernek szétbontania nem szabad. (Máté 19, 6.)

Hiszen ha emberileg, illetőleg annak szentesítette gondolkozásmódját vesszük irányozónak, akkor a ciklikó »protestáns házasság szabadabb alakja« egészen véve a szabad szerelmet sem kárhoztatja.

Ciklikóknak képtelen állítására, hogy kath. országokban több a vadházasság, Karsch Lollionnak »A tizparancsolat és századunk« magas szellemű munkájából idézzük, hogy ha a kath. felek közt boldogtalan és szétzüllött családot látunk, annak okát ama tényre kell visszavezetnünk, hogy a férfiak és nők nem keresztény módon gondolkoznak többé. »Miként másban, akként ebben is, a kereszt-

tását czélozó iskolák így respektáltanak, képzelhetünk erkölcsan tanítás kötelezettségéről? Igaz, hamisítatlan felvilágosodás mikor árasztod újra jótékony fényed a vakoskodó emberiség fölé!

De ép a feltámadás szent ünnepén éleszünk fel alapos reményünket, hogy eljő újra a világosság ideje, hisz a megváltás nagy műve örökre biztosítá számunkra az örök élet és boldogság elnyerhetését, — melyet elnyerni csak a megátalkodott vonakodik.

?

A hitetlen.

„Kerestem az Istent túl a felhők fölött,
A földön s a tenger dühös viharában.
S szemem mindsötétebb homályba öltözött,
A göröngyök között mindig botlott lábam.

Kutaltam, kerestem és arra jártam,
Hogy olyat kerestem a mi merő agyrem.
S ime most itt vagyok, oly elfáradottan,
Nincsen vigasztalóm, nincs számomra remény.

Csak te nagy természet, te kezded munkája
Az egész nagy világ, a rémes fergeg, —
Az üvöltő szél meg szived sohajtása,
Hogyha hull az eső, a te könyved pereg!” —

Imigy szól a kába, úgy szól a hitetlen
S az irás így felel gőgös szózatára:
— „Mondá az esztelen: nincs Isten!”
S nem tartja méltónak ötet több szavára.

Wahler Géza Árpád.

tény életnézet megszünt uralkodó nézet lenni a társadalomban. S ez a baj.»

Cziklikó elragadtatásában még azt is képes állítani, hogy »a kath. egyház főerei, akik szíveikből a papi uralom utáni vágyat kiirtani nem képesek, minden haladásnak legcsiszoltabb ellenségei.«

Erre is felelünk röviden, Quizot a **protestáns** tanár szavaival: »Beesületesebb és igazságos indok határozó az egyházat a keresztény népek általános vezérlésének felvállalására. A világi kormányok borzasztólag el valának süllyedve; erőszak és törvénytelenység vala szabályuk. A nemzetek szünetnélküli segélykiáltása kényszeríté az egyházat amazok hiányait orvosolni; hiszen valahányszor eltűnt a szabadság az emberek közül, mindig a vallás lépett ideiglen pótlólag helyére. Nem volt soha vallás — elvileg kimondva világi felsőbbbsége az egyház fejének: s tényleges befolyását oda irányozá, hogy a föld uraiban szelidebb értelmet s igazságszeretetet keltsen föl a gyengébbek iránt; ezekben pedig az erkölcsi magas élet elemeit s jobb jövőre reményét ápolja. Tagadhatlan, hogy az egyház a társadalom roppant hiányai ellen akkor is hajthatatlanul vivott: minden rendeletei böles törvényhozót árulnak el, ki a durva erkölcsök gondatlan nyers erejével küzd. Számptalan vad szokások elnyomásán, s a polgári és bünyenyítő jogtan javításán dolgozók szüntelen. Az értelmi fejlődést, a tudományos mozgalmat Európában mindig fentartá és táplálva növelé. Rendszere sokkal felülhaladja azt, mit a régi világ valaha ösmert.«

Igy, tisztelt ciklikó ur!

Mi nem ismerünk tulcst álláspontot vallásunkban, az olyan ma mint volt, a mint azt isteni szerzőnk alapítá.

A mi pedig az ugynevezett papi uralmat illeti — ha uralomnak volna nevezhető, azon hatalom melylyel szentséges Atyánk birt, birt és fog birni egyházi dolgokban, azt nem kell vissza állítanunk, főpapjaink így azon nem is fáradozhatnak.

E röviden egybefoglalt reflexiokkal tartoztunk, annál is inkább, hogy egy világi által — ki teljesen független — legyen megczáfolyva a vád, melyet oly készségesen hoznak a hírlapok és olvasnak vallásügyekben járatlanok.

Kador.

A sors üldözte.

— Elbeszélés. —

Irta **V a r g a M i h á l y.**

(Vége.)

Há ezek a jó tanácsadók nincsenek, úgy Tivadar tán észére tért volna, de így könnyelműen rálépett a roszt útra.

Könnyű volt pénzhez jutnia. Még nem veszték ki a könnyörtéletes emberek, akik az ilyen öröklendő fiatalokat kisegítik, s okai lesznek annak, hogy az örökös kezébe került félmillió alig ér többet néhány ezer forintnál.

Emberünk a könnyen jött pénzt kétkézzel szórta. Barátai annyira felszaporodtak, hogy számát sem tudta. Ó lett az arany ifjúság központja. Igen tiszteletre méltó körök ajtai nyíltak meg előtte. A leányos házakhoz tárt

karokkal várták. Hiába, fél milliós fiatal ember mindenki előtt kedves.

A nagybácsi keveset, jobban mondva semmit sem tudott meg mindezekből. Úgy volt meggyőződve, hogy unokaöccse szorgalmasan dolgozik valamely hírneves ügyvéd irodájában s a mellett egymásután rakja le a szigorlatokat. Amióta gyászol, senki sem háborgatja magányát, de ő sem megy sehová. Hir meg arra a távoli félreeső pusztára nem téved, legfőlebb úgy elvétve. De ha nem ért el odáig a hir, odaért a hitelező s követelte a pénzét. Romváry megtagadta a fizetést.

Ámbár arról semmit sem tudott Tivadar, hogy hitelezői már ott jártak, mégis megérezte, felmondták neki a szolgálatot. Már különben is sokalva a nagybácsi hosszas egészségét, bezűntetni kezdték a hitelezést.

Tivadar nem jött nagyon zavarba. Egészen eltanulta társainak logikáját. Ha már csakugyan neki van szánva a sok vagyon, miért ne kaphatna ő abból most valamicskét előlegképen?

Beállított Romváryhoz.

— Képzeld, kedves bácsikám, bosszuságot, a mult héti elite bálban nem vehettem részt.

— És miért nem?

— Hát, megvallva az igazat, elfogyott az aprópénzem, s azok a könyörtelen zsidók ahelyett hogy segítettek volna rajtam, azt felelték, hogy: adós fizess!

— Úgy? és te kedves öcsém talán hozzáj jöttél pénzéért?

— Eltalálta kedves jó bácsikám, eltalálta, kiáltá Tivadar jókedvvel.

Romváry szigoruvá változott arczzal odaállt eléje.

— És téged csak az bánt, hogy bálba nem mehettél? És mennyi az adóságod?

— Csak nyolczezer forint.

— Csak?! no lám, csak! Azt hittem, hogy a mit hallottam, nem igaz. Volt már itt egy hiteleződ.

Tivadar összeborzadt. Jó kedve, mely az utóbbi élet folytán majdnem állandóan a forrponton állott, a bácsi szigorú szavaira rohamosan szállt lefelé.

— Azt hittem, hogy csak nagyítás amit költekezéseidről beszélnek, de úgy látom, hogy mégis csak igaz az, hogy a te természeted csak a francia pezsgőt és a fázán pecsenyét bírja meg. Különben tudd meg, hogy számodra egy krajczárom sincs.

Erre Tivadar kedve csak a 0-pontnál állapotott meg.

Romváry a szivárfüstöt haragosan fújva járt föl s alá. Egyszer aztán, mintha valamit gondolt volna, megállt.

— Jól van, adok nyolczezer forintot.

— Tudtam, hogy nem csalódom az én jó bácsikámban, szólt Tivadar felvidámulva.

— Adok, de — kölcsön. Itt a váltó, ird alá.

Erre már nevetni szeretett volna Tivadar. Nem nevetni való dolog-e az, ha a nagybácsi váltóra ad csak nyolczezer forintot, mikor holtá után fél milliót hágy neki. Mi értelme van a váltónak? Csak nem várja, hogy visszakapja pénzét? Ez legfőlebb csak az öröklés után történhetik, öröklés meg csak a nagybácsi halála után fog megtörténni. Igazán nevetni való egy dolog.

Tivadar zsebreágva a kapott pénzt, eltávozott.

Romváry nagyon meg volt magával elégedve, hogy olyan szigoruan elbánt azzal a fiatal emberrel. Úgy volt meggyőződve, hogy úgy rájlesztett, tán sok is. Talán legjobb volna megházasítani, majd más ember lesz belőle.

*

Romváry érezte, hogy a hatvanöt eszten-

d
ő olyan nehéz teher roskatag vállainak, hogy már nem sokáig birkózhatik vele

Valami úgy vonzotta még egyszer látni birtokait s visszaidézni életének egyes szakait látva az egyes helyeket, tárgyakat.

Még a legprózaibb életet is bizonyos regényesség veszi körül, ha a múlt kódén át szemléljük!

Utolsóinak hagyta n — i jószágát. Ez volt előtte a legkedvesebb. Itt pillantotta meg először a napot, itt ringott bölcsője, itt serdült fel a terebélyes százados hársfák árnyában. Itt töltötte el boldog házasságának első napjait. Minden szöglet, minden bútor, fű, fa ismerőse. Minden helyhez valami gyermekkori emlék fűződik. Azok a csattogó fülemülék is a nevével itt töltött kellemes percekéről dalolnak. Az a kicsinyke szoba égők színtű butorokkal, kedves félhomályával élénken hozta eszébe a múltat, ott a mahagonifa író-asztalnál ült Melanie, irt vagy olvasott, mialatt ő a hangfógó puha szőnyegekben lábujjhegyen háta mögé lopózott s hirtelen egy csókot nyomott homlokára. Mintha most is hallaná csengeni szavát: „Maga kis hamis.“ Nehányszor megveregette kis kezével s úgy tett, mintha haragudnék. Milyen kedves volt ilyenkor!

Szive csordultig telik meg búval. Oda-roskad az íróasztalra.

Amint csillapul fájdalom, sorra szemügyre veszi az asztalon elhelyezett csecsebecskéket. Kihuzogatja a fiókokat, hátha valami kedves emlékre akad.

Az egyik fiókot kihúzza, a másikat betolva, hirtelen egy rejtett fiók nyílik meg. Egy fehér szalaggal lekötött levél csomag van benne. A szalagot feloldja. Az írás egy kézre vall. Olvassa: . . . merő szerelmi ömlengés. Aláírva: — — — Tivadar.

Mintha villám sújtott volna le mellette, néhány perczig kábultan maga elé nézett. Saját szemének sem akart hitelt adni. Ujra és újra nézi, olvassa. De hiába, nincs máskép, a levelek Melaniének szólnak; az írás Tivadaré. Itt nem lehet többé kételkedni.

Mintán még egy ideig ott ült szomorúan lehajtott fővel, megtörli szeméit, mintha röstelné, hogy még sírni is tudott. Nem érdemi meg az a nő, hogy ilyen drága gyöngyök hulljanak érte.

Ez a fölfedezés mély sebet ütött szívében. Az, ki őt szembe úgy ámitotta, kit tisztának tartott, mint a reggeli harmatot, az kinevelte őt hátamögött, leveleket váltott más férfival. . . . És ő ezt a női tartotta angyalnak! . . .

A leveleket összekötötte s eltávozott a szobából. Még aznap elutazott egy félreeső birtokára — meghalni. Ezzel a fölfedezéssel meg volt neki adva a kegyelemdöfés

*

A leirt esemény után néhány napra rá, Tivadar levelet kapott nagybátyjának ügyvédjétől, melyben írja neki, hogy Romváry meghalt, siessen a temetésre, egyszermind vegye át hagyatékát.

Ez a hír vig czimborái közt találta.

— Barátaim, örömhír! meghalt a nagybátyám. Pinczér, tiz üveg francia pezsgőt! Ma az én kedves nagybátyám egészségére üritjük a poharat.

— Meghalt már egyszer valahára? akkor éljen!

— No gyerekek, annyi a birtokom, hogy akár valamennyiőtöket megtehetlek tisztartónak.

— Éljen méltóságos Vághegyi Tivadar, a mi urunk!

— Mégis csak jó ember volt az öreg, szólt Tivadar, egy pohár pezsgőt fölhajtván, csak az volt a hibája, hogy nagyon hitt a nevének. Még nagyobb hiba volt tőle a nőstülés. És kép-

zeljétek, ő nem tudott meg semmit, még nem is gyanakodott.

A temetés Romváry saját kívánsága szerint minden pompa nélkül ment végbe. Mindenki csodálkozott rajta, hogy nem a felesége mellé temették, pedig életében nem egyszer emlegette, hogy ott akar fekdni.

A temetés után felbontották a végrendeletet. Az első pont egy doboz átadását rendeli el Vághegyi Tivadarának.

Bizonyosan valami becses családi okmányok, vagy ereklyék vannak benne, gondola Tivadar. Hogy kielégítse kíváncsiságát, felbontja. — — — Legfelül ott volt a nyolczezer forintról szóló ketté hasított váltó. A doboz többi tartalmát pedig tulajdon szerelnes levelei képezték.

Erre legkevésbé sem volt elkészülve. Tehát mégis tudott a viszonyról. . . de hogyan tudta meg? Egy gonosz sejtelve támadt. A végrendelet többi pontja talán. . . .

A végrendelet többi pontja nem említi Tivadart. Romváry általános örököséül az akadémia nevezi meg.

Tivadarral mi történt, tudjuk.

Nem őt üldözte a szerencse, hanem ő üldözte szerencsét.

Az érzékekről.

— Természettudományi tanulmány —

Írta

Dr. Szabó Ferencz.

Az izlés érzéke.

Az izlés szerve a nyelv, s pedig különösen annak széle, hegye s gyökere, melyek leginkább látszanak hivatva lenni a különböző ízek felvételére. A nyelv nyákhártyáján ugyanis számtalan gombaidomu szemölcs létezik, de különösen a fentemelt helyeken, t. i. a nyelvgyökéren, hegyen és széleken. Ezeket izlés bimbócskákának hívjuk. E bimbócskák az idegekkel összeköttetésben állnak s pedig különösen a kilenczedik agyideggel, melyet illetően az izléző idegnek is nevezünk.

Az izlett tárgyak, az ideget mindig vegyi úton izgatják. Azaz: Midőn valami tárgyat megízlelni akarunk, annak egy csekély részét szájunkban feloldjuk — s így mint oldat fogjuk annak ízét felismerni. Az izlés eredménye sok tekintetben attól is függ, hogy az izlett anyagból milyen mennyiség jött érintkezésbe nyelvünkkel. Így pl. $\frac{3}{4}$ százalékos konyhasó oldat alig tűnik fel sóságnak, holott igen keserű vagy savanyu anyagokból jóval is kevesebb már észrevehető. Valamely anyagnak megízlelésénél tekintettel kell lennünk az időtartamra is, mely alatt az szájunkban volt.

Ha valamely anyagot több ideig tartunk szájunkban, azt ide s tova forgatjuk, annak ízéről sokkal jobban győződhetünk meg, mintha csak nyelvünkhöz értettük volna.

Inné láthatjuk, hogy az nyencz soha sem eszik gyorsan, hanem lassan egész áhítatos hangulattal. Épen úgy a borkostoló is, ki szemmet hunyva, hogy annál zavartalanabb legyen bármilyen benyomástól, okta kóstolni borait. Az izlésnél nagy szerepe a képzelődés és a szokásnak. — Sokszor megtörténik, hogy egy és ugyanaz étel, egy helyütt pl. otthon nem izlik oly jól mint a vendéglőben. Sokat tesz már az izlelendő ételnek feltalálása, hozzá nem is számítva annak elkészítését.

Egy piszkos, csorbás, cseréptáliból, azt hiszen a legjobb falat sem fog úgy ízleni, mint egy tiszta, ép s porcellán táliból.

A legközségesebb fajtájú bor, ékes czimzalaggal ellátott palackból sokkal jobbnak fog tetszeni, mint egyszerű kupából.

Az izlés érzékének hatásáról s annak uralmáról igen sokat lehetne elmondani.

Tekintsünk végig csak Európa államainak konyháin s azoknak főztén!!! —

De csak egyes családokat vegyünk!

Pl. Ezen a helyen így szokták elkészíteni ezt vagy amaz ételt: egyebütt, már egészen máskép, — bizton mondhatom, hogy alig lesz két ház hol azonos módszerrel s ha lehetne mondani egyenlő recept szerint készítenék el az ételeket.

Itt a savanyuat, ott az édeset; ezek az alig sültet, amazok pedig a megégettet szeretik.

Szóval a hány ház annyi szokás. S különös, mégis mindegyiknek a magáé fog tetszeni. A latin általán ismert közmondás igazat mond: „De gustibus non est disputandum.“ Az izlésről nem lehet vitatkozni. — Csak néhány példát mondjak: — Mi a sört isszuk úgy, a hogy az elkészült, a spanyolok a mint azt hiteles forrásból tudom, cukrozva, s citrom lével szeretik inni. — Dresdában a sörbe mazsolát és kenyérmorzsát kevernek.

Tengerit, köznéven kukoriczát, csak nálunk és Amerikában eszik meg. Mi a fagyut, gertyának, kenőcsnek használjuk, a muszkának az esemege — de sőt Parizsban, Etablissement de Bouillon de Duval et filial című vendéglőben, a hol naponta 5—6 ezer ember étkezik, fagyut használnak zsir helyett. — Kívánjunk nekik jó étvágyat!

A chinai a patkányt úgy eszi mint mi a sült malaczozt.

Béka, macska, cserebogár, tengeri pók, csiga, hogy nyenczek esemegeje, tudjuk.

Az izlés kinövése az nyenczkedés, melyet már a régiek is ismertek. Jusson eszünkbe! Luculus fülemile nyelv cottlettje, Lykurgus fekete leveze. A rómaiak igen jellemzőleg az étkezést így fejezték ki: „Coenam ducere“ azaz az étkezés idejét nyújtani, azt ügyesen vezetni.

Mennyi áldoztatott az ny kielégítésére! Csak egy példát említek. — III. György angol király egy 414 tálas ebédet adott, mely összeg 6900 font sterlingbe — mi pénzünkben körülbelül 75,000 frtba — került. Igaza van a magyar közmondásnak, az ételek szagaért pénzhanggal fizetünk.

Említés nélkül nem hagyhatom, hogy Magyarország talán az egész világon az egyedüli? melynek konyhája oly bő és izletes. De mit is nem kívánna meg az ny?!

Salangana nevű délázsiai fecskék nyálából készített fészkek, valamint a szalonkáktól nyert, de csak hosszú körülírással s mégsem kifejezhető esemege sem ismeretlen a kereskedésben. Azt a sok fűszert s más egyéb esemeget számának nagysága miatt fel sem sorolhatjuk, melyek mindnyája bizonyítékot nyújtanak az ny kielégíthetlenségéről.

Brillat Savarin francia nyenc, még a mult században irt egy munkát. — mely több nyelvre is fordított és több kiadást is ért. Könyvének címe: „Izlés tan és étkezési tanulmányok.“ Leszek majd bátor e könyv néhány jellegét idézni. Pl. azt írja:

„Sage mir was Du isst, und ich sage dir was Du bist.“

Vagy: Die Thiere fressen, der Mensch isst, der gebildete Mensch allein isst mit Bewusstsein.

Vagy: Der Koch kann gebildet werden, der Bratkünstler wird geboren.

Vagy: Die Entdeckung eines neuen Gerichtes ist für das Glück der Menschheit wichtiger, als die Entdeckung eines neuen Gestirnes. — E munkát Brillat Savarin természetesen csupán nyenczeknek ajánlotta.

Meg kell említenem, hogy az izlésnél nagyon fontos szerepe van még a látás és szaglás szervének is. Ha valami tárgyat meg akarunk ízlelni, azt megfogjuk először nézni — azután megszagolni s csak úgy megízlelni.

Mert ha a látás és szaglás ítélete igenlő azaz jóváhagyó, csak akkor fogjuk izlésünket ítélet hozatalra kérni. S többnyire úgy szokott lenni, ha az izlelendő tárgy alakra, külsőre nézve tetszik s szaga kellemes vagy tűrhető, ize is olyan lesz. Valóban a szemek és az orr az első bíróságnak tekinthetők, melyek ítélete az izlés által felülvizsgáltatván, az első bíróság ítéletét szokta helybenhagyni. Kedvenczetelünk szagát érezve, önkénytelen összefolyik szájunkban a nyál, mintha még ízét is éreznék, nyelvünkkel esettünk. Czitromot ha facsarni látunk nem ugyanaz történik?

Sőt különösen kedvenc ételeink ize is szokott felujalni bennünk, ha hallunk vagy olvasunk rólok.

Ha az emberi művelődés gyermekked korára visszatérünk képzeletben, úgy világos lesz előttünk, hogy érzékeink nagyon is fejletlenek voltak. Csakis tapasztalatok, hagyományok és tudomány által bírnak a most már finomult érzésekkel.

Tekintsük a vadak életmódját, milyen iztélen eledelők, mily faragatlan viseletők, zenéjük, ha ugyan annak nevezhető, mily fülsértő!

Egy szóval ők még nem képesek az érzékeik által felvett különböző benyomásokat osztályozni, öntudattal megérteni.

Izt tulajdonképen igen keveset szoktunk megkülönböztetni: Ilyenek: édes, keserű, savanyu és sós izek.

Ezeknek számíthatlan összetételeit s változatait, ép úgy mint a színeknel elősorolni lehetetlen. Ha valaminek ízét közelebb akarjuk meghatározni, úgy szoktunk tenni. Pl. Ha savanyút akarjuk osztályozni: A czitrom savanyú, de savanyubb az eczet — édes a tej, de édesebb a méz. Így lesz, mint mondani szokták: savanyu mint az eczet, édes mint a méz. Az itt felsoroltakból láthatjuk, hogy az izlés mely az egészség fentartására szükséges, sokszor kielégíthetlen lesz vágyaiban s izlésünk inyenckedése válik.

Az inyenckednél a nyelv igen finom ítélő azaz jobban mondva különböztető tehetséggel van megáldva. Érdekes történetkét olvastam, mely következőleg szól: Egy inyencz kinek bort adtak, hogy izlelné meg azt — azt úgy találta, hogy bór és vas ízű lenne az. — A hordót megvizsgálván, valóban egy esomó kulcsot szíjjal átkölte találtak benne.

Ellentétül pedig vannak, kik izt vagy milyenséget tekintetbe sem vesznek, hanem esznek — esznek czél és mérték nélkül — mint az egyszeri ember, ki alig ebéd után ismét enni kívánt, s midőn azt mondák neki, hogy hisz már ebédelt, úgy felelt „Hja gyomromnak nincs emlékező tehetsége. Legjobb azért a latin közmondást szem előtt tartani: — „Media via: regia via“. A közép ut a legjobb ut.

Két szív.

Né p - b a l l a d a.

Falu végén a temetőn
Egy keskeny sírt ásnak
A falu legszebb virága
Indúlt hervadásnak
Elhervadt a rózsza,
— Nemhogy kinyílt volna!
Álnok legény, hűtlen legény
Csak te tehetsz róla.

A virágos szűk koporsót
Betették a sírba
Ráhullnak a bús göröngyök
És nincs, a ki sírna.
Nincs ki a virágot,
Mit a szél levágott,

Megsírassa, megkönyezze
A szép gyöngyvirágot,

Oh dehogy nincs siratója! . . .
Az a sugár legény
Mint kesereg, mint bánkodik
Ott a sírnál szegény!
De késő a bánat,
Mely szívére támad, —
Mert nem hozza ki a sírból
A szép virágszálat!

* * *

Falu végén a temetőn
Keskeny sírhalom van,
Rajta rózsák, szép virágok
Feküsznek halomban
Friss virágok vannak,
Oh de minek annak,
A ki maga is virág volt! . . .
Ugyis elhervadnak

Nem öntözik, nem ápolják,
Ki sem gondol rájuk, —
Mégis olyan üdék mindig
Azok a virágok.
— Háttha van jó lélek,
Ki az ő szívének
Virágait hozza oda
S ott enyeleg vélek?! . . .

A kis sírnak kiseded hantja
Mindig alább szálla.
— Csak talán nem jár valaki
Imádkozni rája?! —
S a kis kereszt fája
Szüntelen megázva,
Pedig már régen nem hullott
Az eső reája! —

Vén asszonyok súgnak, búgnak
A faluban szerte:
A temetőn egy kísértet
Sátorát felverte,
Az új sír tanyája
Minden éjjel rája —
Úl, hol fekszik a falunak
Legszebbik leánya.

* * *

Zivataros hideg éj van,
Hull a fának lombja,
A fagyos szél zúgva viszi,
Zúgva tova hordja.
A kiellen éjjel
Zordon sötétjével
Ráült a kis temetőre
Végtelen csendjével.

Megsörren a sírkert-ajtó
És kinyílik zárja.
Vékony alak megy be azon
Majd ismét bezárja.
Lassan tova megyen
A csörgő levelen.
— Oh Istenem mire visz a
Keserű szerelem! . . .

„Ismét itten vagyok nálad
Egyetlen szerelmem.
Oh ha látnád a fájdalmat
Ami kell viselnem! . . .
Oh angyali lélek,
Most is érted égek,
Most is lehoznám teerted
Csillagát az égnek!

Szegénység volt az, miért
Elhagytalak téged
Oh de hidd meg, ez az mi most

Százszorosan éget!
Gazdaghoz szegődtem,
S most elpártolt tőlem . . .
Bár felé sem léptem volna, —
Légy enyém jövőben!“ . . .

Zivataros őszi éj van
Hull a fának lombja,
A fagyos szél zúgva viszi
Zúgva tova hordja —
S beszórja levéllel,
Meleg szemfödellel
Azt a legényt, ki a síron
Oly remegve térdel.

Betakarja melegével
A harasztak leple
— Oh de késő, mert a halál
Mérgét rálehelte.
Reggel virradóra,
Késő kakas-szóra
A sírhantra hajtja fejét
Csendes nyugovóra! —

* * *

Falu végén, kised házban
Pislog a mécs fénye.
Haláltusát vi a falu
Legszebbik legénye.
Senki síncs mellette,
Nem virraszt felette,
Csak a sápadt halál, ki őt
Biztos czélba vette.

Majd felugrik s vigan kiált:
„Sietek szerelmem! . . .
Oh köszönöm, hogy ily soká
Hűten vártál engem!“ . . .
Kirohan egyszerre
S a temető fele
Veszi útját, hogy a szél se
Versenyezhet vele.

Falu végén a temetőn
Ismét új sírt ásnak: —
A falu legszebb legényét
Adják rózsájának.
— Most már ottan vannak,
A hol vége annak
A sok gyötrő fájdalomnak,
Már együtt nyugosznak! . . .

Irta: WAHLER GÉZA ÁRPÁD.

A hegedű.

(Angol beszélyke.)

London egyik messzeeső részében lakott egy szegény házban egy Jób nevű ember, foglalkozására nézve egyike volt azon kis haltereskedőknek, kik igen kora reggel a főhalpiaczok egyikéről árukat vásárolnak, melyeket aztán egész nap árulva hordoznak az utcákon. Jóbnak állandó kísérője volt egy kis különösen gyűlöletes kutya, névszerint Tikle vagy Kitzlich, és ha ez az ő nevét teljes joggal bírta, ép oly jogtalanul az övét Jób; a keresztény türelem minden szabályának gunyjára és daczára viselte azt. A közmondás: amilyen az úr, olyan a szolgálja, érvényesült Jób- és Tiklenél és nem erkölcsi viszonyban egyedül lehetett mondani: amilyen az úr, olyan a kutya. Jób mindkét lábára sántított, Tikle mint a négyre; Tikle mindenkit megmorgott, Jób mindenki iránt barátságatlan volt; Tikle czivakodott minden macskával, Jób minden konyhaszemélylyel. Mihelyt Jób hívására azon utcák egyikéhez közeledett, melyeket megjárni szokott, ez tüstént jeladás lőn minden macskának a menekülésre, minden konyhanó részére szakasztűzet nyitni; mert jöllehet minden szakácsnő veszedett Jóbbal, mégis mindnyájan tőle vettek

az ő halai jók voltak, a deszka, melyen azokat hordozá hófehér vászonnal és a halak tisztára mosott fűvel valának fedve.

Barátai a szó valódi értelmében nem voltak. Maga fáradalmainak szelid társa, az ő szeszélyeinek jóságos törője neje is félt tőle, és ha a gyermekei hallák őt jönni, kitértek neki az utból. Egyszer egy hét alatt három gyermek halt meg vörhenylázban, volt neki akkor hat. Egy deczemberi reggel havában hagyta el a három kis feketére mázolt koporsó a szegényes házat. Mind egy halottvivőre helyzetetett, melyet elől a sírásó, hátul egy előzékeny szomszéd vitt. Jób és siró neje követték. A szerény menet nagyon szomorúan nézett ki, és kétszeresen sötétnek a hó ezüstje mellett. De Jób egy könnyet sem ejtett, egyszer sem köszöntö meg a szomszédoknak, hogy a menethez csatlakoztak és ha megmozdult valami keblében, úgy vashatalommal elnyomá azt. Az egész plébánián úgy volt Jób ismeretes, mint igen szigorú, igen zord, hajlíthatatlan ember, de egyszersmind igen becsületes és igazságos. Az ő szava soha sem vonatott kétségbe, az ő becsületessége soha sem lett kérdés tárgya, egy volt ő azok között, akik felől minden utógondolat kíván zárva. Senki előtt nem emel meg vidrabőrsapkáját és csak egyszer ment el egy érdekességet megnézni a vásártérre, hol egy tok-hal volt bámulatra kitéve szörnyű nagysága miatt. De ezt is sokáig nem bírta magának megbocsátani. „Bolond voltam, mondá ő, végre is nem volt az más, mint egy nagy hal.“ Nem nevetett és nem panaszkodott soha.

Egyébaránt tévedtek volna az olyanok, kik a kis halkereskedőt érzéketlennek tartották volna, mivel könnytelenül nézte három gyermekének egy sirbahelyezését, mivel gyakran rosszul bánt a jó Marival, mint egy dörmögő medve lett ismeretes a szomszédságban, gorombasága közmondássá lőn, mindenki vel pörlekedett, aki tőle halat vásárolt és igen hű kuttyáját, ki urának lépteit mindig követte, néha derekasan megrakta. Jób megkérgesedett szívében egy húr, mely szeliden megérintetvén az eolhárfa lágy hangját hallatá, ha egy szellőleibenés csendes estén rajta átvonult.

Az alsó néposztály nélkülözései és szenvedései Londonban megmérhetlenek lehetnek. Én eleget láttam ott, hogy kitaláljam, miért hordozott árulni heringeket napról-napra és kiszhalak rák helyett, miért lett arcza halványabb és Tickle nem csupán élesebben szemügyre vett minden húsboltot, hanem valóban egy napon csontokat is esent, amiért uratól derekasan kikapott. Jób neje nem járt többé mint egyébkor, a piacra s ha ennek oka felől tudakozódtak, azt felelé, hogy este jutányosabban tud vásárolni. Midőn a szegénység szembetűnő kezdett lenni, Jób elesett és kitérte egyik karját. Az ő türelmes felesége hordta most ki jó ideig a halakat, de sokan nem hallák az ő kiállítását; az ő gyászos hangja nem volt képes a londoni kiáltozás szükséges erejéig emelkedni. Egy jószívű nő meghallá a nyomor hírét Jób házában. Elment, hogy neki valami adományt nyújtson. Szánalomra méltó egyedüliségben lelé Jóbót. „Lehetek valamiben segélyére?“ Kérdé. „Nem!“ felelé Jób és visszautasító hangja megsérté a részvételtjes, de érzékeny nőt. — Jób felgyógyult. Az emberek azt mondák, hogy teljesen helyre jött. Mégis megkevesébbült a tuczat hering egy csomócska kiszhallá. — „Jób“, kérdé egykor egy konyhanő, „kezeskedhetik ön a kiszhalak frissességéért?“ „Nem“, kiáltá Jób és ment tovább, utána pedig csak az árnyéka futott annak, mi egykor Tickle volt. A kérdés kétszer-háromszor ismételtetett. Jób meg lett csalva, de becsületére,

mások csalták meg. „Nem“ kiáltá ő feleletként a legutolsó kérdésre és egy árokba dobá halait.

Jób háztartása kezdettől fogva szegény volt, most szegényebb lőn, mint valaha. Ágya, faliorája, egyik a másik után adatott el. Azon napon, midőn eldobá a kiszhalakat, neje és gyermekei ott guggoltak a hideg tűzhely körül és éhes szemmel néztek rá, miből Jób belépett és haladék nélkül a mellékszobába ment, mely egykor hálószoba volt. Kizárta az ajtót, fölnyitott egyet, a porral földött szekrények közül, és egy régi hegedűt huzott elő, (mely a szegletben fektűt). Rizzio, midőn királynője előtt hár-fázott, nem tehette ezt mélyebb érzéssel, mint milyennel Jób a poros vonót áthuzá az ő kedves hegedűjének még meglevő két hurja fölött. — „Psz!“ mondá Mari gyermekeinek és könnyekbe tört ki. — „Tánczolnom kell anyám?“ kérdé a legöregebb gyermek kék, remegő ajakkal. „Atyánk nem zenélt mióta fivéreim meghaltak.“ — Kis idő múlva előjött Jób, hona alatt a hegedűt tartalmazó szekrényvel. „Jób“ kiáltá neje, „csak nem akarod még a hegedűt is eladni“. Mily gyakran mondtad, Jób, hogy csak a halál választhat el téged hegedűdtől! Huszonhét éve most, hogy bírod, ne ad el Jób! Valahányszor e hegedűn játszottál, mindig barátságossá lettél irányunkban. Ő meglágyita szívedet, ő a mi barátunk volt. Mindig gondoltam, már megjött az idő, midőn újra játszik. — Felelet nélkül hagyá el Jób a házat. Gyorsan ment előre és az ő szilárd, rövid lépése, lesüllyesztett feje és feszült izmai már messziről tudatták, hogy el van határozva kivinni, amit fölött s hogy e fölött nála igen fontos. A sörház felé vette útját, hol ő a socialismus (egy szövetség neve Angliában) előnyeiről először hallott. „Ha“ gondolá „az emberek ott kívánják, hogy mi mindnyájan mindent közösen bírjunk, úgy bizonyára megfognak kockáztatni mindnyájan egy sillinget szegény hegedűm kijátszására.

Jób belépett a kocsmahelyiségbe. Egy a társaságból épen beszédet tartott, mialatt egy másik, azon alapelve támaszkodva, hogy hasonló joga van meghallgattatni, egy dalt énekelt. Némelyek a szónoknak, nemsok az éneklőnek fogták pártját: a kis halkereskedő kincsét még szorosabban szoritva magához keresett és talált egy üres helyet, hol a czivakodás kimenetelét, vagyis inkább lecsendesedését akarta megvárni, amidőn is tervét elő volt adandó, melyet a végből készítet, hogy nejét és gyermekeit az éhhaláltól megmentse és magát mindenkorra megfoszsa szeretett hegedűjétől. Őt örvendezteté a zajongás s úgy érzé, mintha kisebbitené az a háborút szívében. A büszkeség és gőg sokáig hatottak szívére rombolólag s amint most lenyomá szeméit, hogy gondolataival mégegyszer számot vessen, maga előtt látá nejeének halotthalvány tekintetét és gyermekeinek kék, reszkető ajkait. Ez sötét gondolataiból az alkü megkezdésére izgatá őt és a pillanatnyi csendet hasznára fordítva, fölugrott az asztalra és kihirdette oly hangon, mely a szokatlan megindultágtól megfojtással fenyegeté, hogy a kitűnő hegedűt, az ő lelkének kedvezményét kívánja egy sillingből álló betét mellett kijátszani. Tüstén mindnyájan a hegedűt akarák látni.

„Egy sillinget adjon az ember ilyesmért!“ kiáltá egy széntaligás; „én nem adok egy sillinget az egész mindenségért szekrényestül.“ — „Játsz nekünk egyet a két huron Job!“ gunyolódék egy másik, „annak úgy kell hangzania, mint midőn az angyalok zenélnék az égben.“ Jób ránézett a gunyolódóra oly tekintettel, mely őt megölhette volna — „Nem régiben volt itt John komornyik“, mondá a kellner, „ki az utolsó héten egy sokkal érdekesebb ilyesmit öt penzért és egy korty sörért adott el.“ — „Tudod mit, Jób?“ mondá egy

mészáros, „tűzz ki egy résznek egy ezüst négy-penczest s én akarok lenni az első, ki három részt veszek. Gondolom elég szabadelvű.“ — „Sok, nagyon sok“ szakítá félbe egy szabó, „az egész történet koholmány.“ — „Ha az egész történet koholmány volna, mondá Jób, úgy nem használnám ezt itt kijátszásra, mint Isten tudja, hogy.“ — A kis halkereskedőnek az az eszméje jött, hogy megismerteti az ő szegénységét. De nem bírta megtenni s nyugodtan emelkedék fel az asztaltól. — „Nos, mit kell az Istennek tudni?“ kérdé a mészáros. — „Mindent“ felele Jób és visszahelyezte tokjában hegedűjét. — „Hoho, Jób mester“, kiáltá most a korcsmáros, ön mégis érti a tréfát?“ — „Nem“ szolt Jób; itt ülnek ők mind és szabadelvűbbek akarnak lenni, mint a többi egész világ és — mégis, nem lehet mondani, az Isten mindent tud.“

Ezzel hona alá vette a szekrényt, kirohant a szobából és a City felé vevé útját. Majd az a gondolata támadt, hogy elhamarkodva járt el és ez csak gyarapítá nyomoru érzetét. És most, midőn egy szem sem tanuskodhatott ellene, nehéz, keserű könnyek folytak le borázdált arczáról. Így ért el a hidhoz, mely a csatorna fölött vezet. A homály éjjé lőn és az új hold ezüst fénysugárt vetett a vízre.

Jób állva maradt, szekrényét a falra helyezé, a karfa fölé támaszkodott és lenézett a mély, karsú csatornába. A kétségbeesés sötét gondolatai emelkedtek fel megkínzott lelkében, gondolata az Istenre s az Ő szent gondviselésére mind homályosabbá lőn előtte, az ő szent őrangyala elhagyni látszék őt e pillanatban. „Ha én nem volnék“, mondá ő halkán maga elé, „a szomszédok mind gondoskodnának Marinomról és gyermekeimről. Én olyan vagyok, a kit ők nem szívelhetnek, mert engem Marin kívül senki sem szenvedhetett.“ Mindazonáltal, azt mondják, hogy itt mocsokban végezik be az életet! semmi más, mint iszap, egyetlen jó hal sincs egyik végétől a másikig. Ez itt oly közel van enyéimhez.

Kis szünet után, mely alatt, úgylátszik, Jób szándékát megmástitá, fölvette ismét szekrényét és a mezei uton ment hosszában Thistlegrovon át, mely Olla petrída külvárosi építmény, le Milman terraszára és ekkor megpillantá a Themzét. Jóllehet határozata volt a Battersea-hidról temetni a Themzébe földi fájaldalmát; de a hid vámszedője a vámot követelte tőle, egy fél pennyt és Jóbnek nem volt fél pennyje.

„Visszajön ön ugyanezen uton?“ Kérdé a vámszedő. — „Remélhetőleg nem“ mormogá Jób. — „Nos“ mondá ez, én csak gondoltam, ha eltudja ön rá magát határozni, itt hagyhatja vissza a szekrényt, mint zálogot.“ Rövid megfontolás után mondá Jób: „Jó, legyen; tartsa meg a szekrényt.“ — „Hé, no még egyet“, kiáltá az elmenő után a vámos, elsősorban tudnom kell, mi van benne.“ — Jób haladék nélkül visszafordult és fölnyitá a szekrényt. „Hegedű!“ nevéte a vámos; ez nem látszik nekem olyannak, hogy ez egy fél pennyt érne.

„Az kérdés“ szolal meg egy hang. Mindkét férfi csodálkozva néz maga körül, de a vámos tüstént kalapja után nyul. Az előlépőben egy jómódu emberre ismert, ki nem messze a hídól a surrey oldalon lakott. „Megengedi, hogy ez eszközt megtekintsem“ kérdé ez. Jób odanyújtá neki, hallgatva ugyan, de oly pillantással, mintha tőle élet vagy halál fölötti ítéletet várna. Az öreg úr megvizsgálta a hegedűt, minden oldalról, itt-ott megörbítet ujjal lágyan megkopogtatá, a vámos lámpája mellett bele-nézett a hangürbe, ide-oda forgatá a hegedűt, mosolyogva néze a kis halkereskedőre és vevé a nyiretgyüt, melyet az már rég odatartott. „A vonó új“, mondá Jób, „vagyis új viszonyban a hegedűhöz; én magam vettem.“ —

„Bolondság!“ folytató az öreg úr, a vonót visszaadva. — „Én magam vettem azt, ismétlé Jób mélyen sértődve. — „És a hegedű?“ kérdé a másik. — „Azt az én atyám egy öreg olasz-tól vette.“ felelé Jób, „ki hirtelen halállal mult ki.“ Az ő gazdasszonya vette meg holmait s az én atyám, ki értett a zenéhez, vette meg a hegedűt fizetés fejében. Játszott rajta, midőn én még gyermek voltam és tánczoltam rajta — tánczoltam, — oh Isten az égben!“

Egész nyomorteli életét fekteté bele az utolsó szavakba Jób; az öreges úr ezt nem vette észre. „És elakarja ön adni?“ kérdé ő. — Jób értett az alkuvás mesterségéhez; de az imént elmúlt napokban oly sok bű érte, a legutóbbi átél pillanatokban oly mély lelki-ként érzett, hogy az alku ügyességére nem birt gondolni. Gyorsan felelé: „Igen.“ — „Épen az ára után kérdezősködtem,“ folytató a másik, mondja meg nekem, tudja ön, mit érhet?“

„Úgy tudom,“ mormogá Jób; „hegedűt.“ — „Jól van, mosolyga az öreges úr, és mit kíván ön érte?“ — „Ha nem volnék rá kényserítve, megtartanám hegedűmet, folytató Jób, semmi pénz sem fizetheti meg és egyva aki, ki engem azon játszani hallott, mondá, hogy jó hegedű, megér tehát — azt kellett vélnem — 30 silling körül. — „Ily dologért?“ esék szavába a vámos.

Hallgatva voná elő az öreges úr erszényét és Jób kezeibe fizeté tartalmát — három, négy, öt arany soveréigut. Azután ráhelyezte névjegykártyáját, és mondá: „Jöjjön korán reggel hozzám: akkor megfogja ön kapni hegedűjének teljes értékét.“ Ezzel felöltöje alá gombolyá a hegedűt gondosan és tovább ment oly tüzzel, mintha szívének leghőbb vágyát érte volna el. — Jób egy pillanat alatt, mint egy ütéstől elkábított állott. Alig vevé azonban észre, hogy az idegen a vonót elfeledé, rögtön utána futott. „Azt nem használom“ viszonzá a férfi: csak jöjjön korán reggel és nem később, mint tizenkét óra körül.“

Nem mondhatom el; mily sok pénzt kapott utólagosan Jób a következő napon. Azért azonban kezeskedem, hogy az öreges úr, ki szenvedélyes hegedű-játszó volt, egy valódi cremonai birtokával dicsekszik és hogy a kis halkereskedő jelenleg egy nagy halkereskedést üz a Victoria-roádon. A vele közelebbi ismeretségben levők beszélnek, hogy Tickle oly kövér lett, hogy minden macskát békében hágy és hogy a jólét Jób kedélyállapotából minden fanyarságot eltüntetett és őt nyájas emberré tette.

Vis Zoltán.

IRODALOM.

Előfizetési felhívás „Az én virágaim“ című vegyes tartalmú költemény-füzérre. A lapokban elsórtan megjelent s más számos válogatott költeményem sajtó alá rendezését határozottam el. S ha a tavasz első hirnökét, az ibolyát, mind annak daczára, hogy a susogó haraszt alól kiemele kéklő fejecskéjét s a napsugár után sóvárg — a szerénység virágának nevezzük, úgy tán én sem fogom a szerénytelenség bélyegét magamra ütni azáltal, hogy e kötetet kiadni, virágaimat napfényre hozni akarom. A terjedelmes kötetben úgy a lantos, mint az elbeszélő költészet képviselve lesz. Ez utóbbi különösen az *«angyalok tragoediája»* című nagyobb szabású költői művem egyes bevégzett értelmű részleteiben. Egy izléses és csinos kiállítású füzött példány ára 1 forint lesz. Aranyvágású díszkötésben pedig 1 frt 80 kr. Rozsnyó (Gömör m.) 1887. márczius 15. Wahler Géza Árpád, papnövendék, IV. évi hittanhallgató.

Ünnepi és alkalmi szent beszédek. (Második gyűjtemény.) Irta Dr. Karsch Lollion. Megjelent Nagyváradon Hügel nyomdájában. Ára a 270 lapra terjedő kötetnek 2 frt vagy 7 intenció. Harmencz négy ünnepi és alkalmi beszédek tartalmaz ezen kötet. Ft. Karsch neve ismeretes és általán elismert az egyházi szónoklat s a kath. irodalom terén. E szentbeszédekben is a megszokott kiváló szónoki és írói tulajdonságokkal találkozunk. Meleg figyelmebe ajánljuk tehát t. olvasóinknak ezen kötetet is.

A magyar halászat könyve.

A természettudományi társulat megbízásából írta Herman Ottó. Két kötet, háromszáz ábrával, tizenkét műlappal és kilencz könyvomatú táblával. Kiadja a természettudományi társulat.

A természettudományi társulat ismét nagybecsű munkával ajándékozta meg irodalmunkat, Herman Ottótól, ki néhány év előtt oly feltűnést keltett a pókokról írt monográfiájával. Ha ezt a munkáját még hölgyeink is szívesen olvasták, és mintegy népszerűvé tette a rut pókokat, új munkájánál nehéz megjelölni azt a határt, meddig terjed annak érdekessége, mert bizvást lehet ajánlani még a csupán szépirodalmi olvasónak is, hogy nyissa föl a könyvnek azt a részét, hálót összefűzik. A szerző beutazta az országot, közvetlen érintkezett a halásznéppel, lerajzolta a mit köztük látott, följegyezte azok nevét, a halászmesterség kifejezéseit, megfigyelte szokásaikat.

Hermann 1883. júliusában kezdte meg körutját, s félbeszakításokkal folytatta a következő években. Némely vidéket télen is felkeresett, hogy a jég alatti halászzal is megismerkedhessék. Tudjuk, hogy az 1885-iki országos kiállításán már igen tanulságos gyűjteményt mutatott be a halászati eszközökből. Mind az, a mi ebben a terjedelmes könyvben a halászatra, t. i. annak módjaira, szerszámjaira, szokásaira és mesternyelvére vonatkozik s a mi a szótárral és a történelmi anyaggal való egybevetésből származik, teljesen önálló, eredeti kutatás eredménye.

A halászat helyhez kötötte az embert, a vízpartokhoz; elősegítette a megtelepítést, s az örökké egyforma természetű víz mellett megőrizhetett sokat ősei sajátságaiából. Azért oly tanulságos végig kutatni a magyar halász életét, azért fontos, hogy lelkiismeretes megfigyelője legyen, a ki szokásait, szójárását híven visszaadja. Herman könyvét olvasva, magunkban is fölébred az ősi emberi vonzalom a természet iránt. A vízpartok, a nádasok, az alacsony berkek, az egyszerű emberek küzdelmei, fogásai hatalmasan vonzanak. Talán gyermekkori, ifjúsági emlékek is merülnek föl. És ha ismerjük az emlékezetes patakokat, a Köröst, vagy a Tiszát oly szívesen folytatjuk tovább az ismeretséget a Dunával, a Balatonnal, a halászok után a csikászokkal, s ha már annyit tudunk róluk, akkor aztán már igazán jussunk van, hogy megtudjunk minél többet, a halász-babonákról, a halászat legrégebbi multjából, a czigányhalászkokról, az orvhalászkokról, a pákásztanyáról, a „pisztrángtudósról“ a ki afféle derült alak, mint a vasárnapi lovas. És mikor eljutunk ahhoz a részhez, melynek czime „Természet-

história“, akkor már csakugyan nagyon vágyunk megismerkedni az egyes halakkal is, hogy hát kik laknak nálunk, mi az igazi nevök. Itt mindjárt megtanulunk egy közérdekű dolgot, a mi olyan sokszor okoz elkeseredést, hogy tudniillik a Balatonon kívül nincs fogas s a mit nekünk fogas helyett árulnak, az csak süllő. Nem sokan tudják, hogy soha fiók-fogast emberi szem még nem látott, az egyszerre már mint nagy hal jelenik meg a Balaton almozöld színén. Igen, mert kicsi korában süllő a neve.

Fejezetről fejezetre visz magával tovább a könyv. Széles és mély bepillantást nyit a népeletbe, a történelmi multba, a nyüzsgő életbe, a természettudományba, a magyar nép szókinestárába. A halászat őskorát festik, az őshalászat nyomait kutatják az első fejezetek, hogy később a jelen mellé illeszszék. Aztán a magyar halászat multja következik, mely szintén gazdag rész, mert a sok és nagy folyókkal átszelt, tavakban bővelkedő Magyarországon a régi időkben nagyban virágzott a halászat, a halászati jogokról, királyi adományokról számos okirat maradt föl; a »halászbokor«, »kötés«, »felekezet« egy-egy kis halász statust jelentett; a magyar konyha után is maradtak írott emlékek (szakácskönyvek), a mik nyelvileg is értékesítendők.

Gondolatok.

Sisakunk az ész — az élcz csak a toll rajta. *Young.*

Magas szellemeknek, mély kedélyeknek társalkodóját a magány képezi. Ez hallgat és beszél hozzájuk ép annyit, mennyire szükségük van. *Gutzkow.*

Az elmélkedő szaktársak közt előnyös állást foglal el a csillagász, mivel az elméleti számításait oly nagy időszakokra terjeszti ki, hogy őt életében kartársai közül senki meg nem czáfolhatja. *Swift.*

Az ál-cynikushoz.

Rongyos kunyhóban örömet lakol ál-cynikus te!

Rongyosb annál is foszladozott kebeled. *X.*

Nemes sport.

„Áldva legyen a nagy Széchenyi emléke!“
Kiált a jelenkor hetyke nemzedéke,
Lelkesülten legott jockeynek öltözik,
S im — futáskor a díj külföldre költözik. *X.*

Philosophussá csak válni lehet. Mihelyt annak hiszi magát valaki, azonnal megszűnik az lenni. *Schlegel.*

Frissítő.

Szórakozottság. Mr. Pailleron, a szellemes író, a napokban mint tanu volt jelen egy keresztelésnél. — Foglalkozása? kérdi a kerületi hatóságnál alkalmazott irnok. — Író vagyok. — Azt akartam mondani: mivel keresi kenyerét? — A tollal. Az irnok gondolkozik egy pillanattal, aztán beírja a lajs-tromba: »Mr. Pailleron, tolkereskedő Párisban.«

Egy zenészerző naplójából: A francia hallgatja a zenét. A német megérti. Az olasz átérzi. A magyar megítasul tőle. Az angol pedig közreműködik létrehozásában.

Mindenre vállalkozik.

Megszólt a hadnagy egy bakát:

- Akarsz-e legényem lenni, Szabó?
- Akarok, hadnagy ur!
- Remélem, nem vagy iszákos?
- Nem én, hadnagy ur!
- De egy kis pálinkát csak megiszol?
- Akár egy akót, hadnagy ur!

Semmi sem esik oly jól az embernek, —
mintha fáradtan leülhet.

Jó lenni a legjobbnak, de legjobb lenni
jónak.

Művésze Maccenas, a festőhöz: A partre
küthint! Pampás! . . . És milyen hasonlato-
ság! . . . Borátom, mogának kellett volna lenni
ed phategráf!

Nincs hamisabb pénz az igaznál.

Pech. Munkás „Ez aztán igazi pech! tiz
éve fizetem már a betegsegélyző egyletbe a tag-
sági díjakat, és még egyetlen egyszer sem
voltam beteg.

Változó kor: — Hány éves vagy fiam?
— Ha a papával megyek sétálni 12, ha mamával,
akkor 8.

A kis engedelmes. Tanító: — „No Ferko
mit tudsz az orchideák családjáról?”

Tanuló: „Kérem szépen, a papa megtiltotta,
hogy bármelyik családról a legkevesebbet is
kifecsegyem.

A. — „És te még azt mered mondani
ily erős testalkattal, hogy idegbajban szenvedsz.”
B. — „Természetes, feleségem idegei ki-
noznak.”

Földbirtokos: — „No János miért nem
vállalja el a sirásóságot.

Fános: — „Hát bizony könyörgöm alásan
azért, mivel mindig azt hallottam, a ki másnak
vermet ás, maga esik bele.

E háborus világban, hányféle kém lehet
Magyarországon?

Orvosi vizsgán: Tanár „mikor nyom az
ember legtöbbit?” Tanuló: „Ha valakinek a
tyukszemére hág.”

Mindenféle tudnivalók.

Fa-bálvány. A brüsszeli muzeum a na-
pokban érdekes ajándékot kapott: a kongói
(Boma) négernek egy fabálványát, mely ember
alakú s 1.1 méter magas. A bálvány megle-
hető durván van faragva, de a karok és a
fej elég jók, s jó helyre faragták is. A sze-
meket két kis tűkör képezi. A törzs teli van
verve szögekkel, a mi a hiveknek nagy jámbor-
ságáról tesz tanuságot. Amint ugyanis a bál-
ványhoz valakinek kérelme van, ver a testébe
(a bálványéba) egy szöveget, hogy annál jobban
emlékezze rá. S ugy látszik nem biznak nagyon
az emlékezetében, mert a kérelem elmondása
után a szegbeverésen kívül a könyörgő jól meg-
nyomkodja, összedörzsöli a bálvány homlokát,
mely már egész homorúvá kopott a sok emléke-
zéstől.

A japáni könyvpiar kiállítás, melyet köze-
lebb Lipcsében a könyvkereskedők börzében
rendeztek, a japániak kiváló ügyességét mutatta
az illusztrációban és színnyomatban. Láthatók
voltak az illusztrált kéziratok 20 méter hosszú-
ságban (makimono) s nagyobbak is, továbbá
függőnyalakú függőképek (Karemonos). A csinos
metszettek egy része, még abból az időből való,
midőn Európában a fametszést alig ismerték s a
színnyomatot éppen nem. Egy század óta nem
történt haladás náluk. Igen ügyesek a bőrütán-
zásokban is.

A mesterséges vaj felismerésére nézve a
következő egyszerű módot ajánljuk. Az igazi vaj
tűznél felhevítve megbarnul, barna vajéhoz ha-
sonló kellemes illata lesz, míg a vizrészek zajjal
távoznak el, s az edény alján sárgabarna réteg
támad a megpörkölt vaj-anyagból. Az oleo-
margarinból készült mesterséges vaj azonban
ily módon nem barnul meg, szaga faggyúhoz
hasonló lesz, nem is perzseg, hanem csendesen
forr. Oleomargarinnal telített gyapotfonat meg-
gyújtva és pár perc múlva elolva faggyúgőzhöz
hasonló füstöt támaszt, mely az igazi vaj illatá-
hoz éppen nem hasonlít.

Midőn Napoleon 1805-ben Milanóban Olasz-
ország királyának koronáztatván, a havasokon
keresztül vissza tért Franciaországba. Cenis
hegyfokán megállapodván, büszkén nézte jobbra
(Olaszországot, balra Franciaországot, büszkén
nézte lábainál a félvilágot, de csakhamar magába
szállván, mély megilletődéssel mondá Depiére
tábornoknak: „Ah ne ámitsuk magunkat! Mi

vagyok én egyéb törekeny üvegdarabnál, melyet
az egek ura egy pillanatra felemelt, hogy maga
ezéjaira felhasználjon, és egy másik pillanatra
megint elvet és összetűz.”

A föld összes vasutaira körülbelül 95,1 milliárd
márka van befektetve.

Fényes eredménynek nevezhető legalább
is a mai üzletpangás alatt, midőn a budapesti
közuti vaspályatársaság a közgyűlésen kimutat-
hatja, hogy mult évi összes bevétele 1,275,190 ft
39 kr. volt, és így a szerencsés részvényesek
8378 1/2 db. részvény után 134,056 frtot, azaz
16 frtot részvényenkint kaphattak.

**T. olvasóinkat kérjük, ha lapunkat
megtartani nem szándékoznak, azt czi-
münkre visszaküldeni sziveskedjenek, ne-
hogy kétszer alkalmatlankodjunk. Az elő-
fizetéseket vagy megrendeléseket minél
előbb kérjük, hogy a czimszalagokat nyo-
mathassuk.**

**Az intentiókat, melyekért a la-
pot küldeni fogjuk Főtisztelendő
Dedek Cr. Lajos ó-budai s. lel-
kész úr szives kezelni.**

Szerkesztői üzenetek.

Boldog ünnepeket kívánunk!

V. J. Szives közvetítésed által kapott beszélyed
ugyancsak gyenge volt, majd nem csak hiba történt.
Pázmány kör. Veszprém. A könyvet köszönet
mellett a napokban postára küldjük. Menisen sokoldalú
elfoglaltságom.

Szalatnay. Igazad van! Csak előre.

Agoston. Feleletet kérünk, hogy elmondhassuk
„Ut veritas pateat, ut veritas placeat, ut veritas moveat.”

J. T. Kaposvár. Természetes, hogy az ember
szaglási szerve érzékenységre nézve az állatokéhoz
képest tökéletlen legyen, de mégis bűmulatos. Hihe-
tetlennek látszik, mily minimális mennyiség elegendő
bizonyos átható szagu anyagokból, hogy azt megérez-
zük. Fischer és Pertzolt erlangeni tanárok legújában
sokat foglalkoztak e tárggyal és különösen két anyagra
akadtak, a melynek elenyésző csekély mennyiségei
már elégségesek az orrhártya izgatására. Ezek a mer-
kaszán és klorfenol. A klorfenol milligramjának 230
milliomod részének jelenlétét már észrevehetjük. stb.

B. József. Beszélye nem üti meg a mértéket.
Szilágyi V. Szivesen, csak lapunk keretében való
legyen.

Musvétli gondolatok. Hát hiszen jó és szép a
tárca, de azért még sem voltunk megelégedve vele.

K. Gyula. Nem elég minden igazat és valót tudni,
hanem minden nem igazat és tévutra vezetőt felismerni,
az a tudomány!

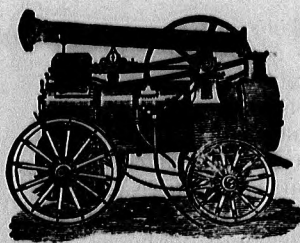
Kiadótulajdonos: Kador S.

A „KORUNK”

szerkesztősége és
és
kiadóhivatala.

Budapest VIII. Mária-utca 30.

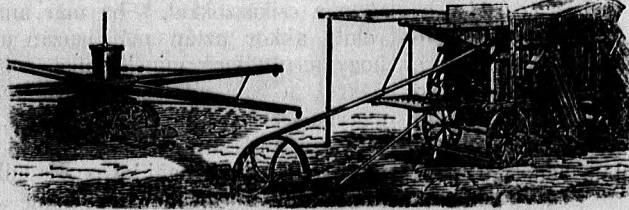
Hirdetések a legolcsóbb
árban felvételnek. Szer-
kesztő otthon található
1—2 1/2 óra között.

Legújabb könnyű
2 és 3 vasú ekék,
melyekből több mint
10,000 darab
van közhasználatban.

M27TSP jegyű szabadalmazott új szerkezetű szeges-járgány-cséplő készlet,
tisztító szerkezettel és szákoló készülékkel, szíjhajtásra.

Különösen kisebb gaz-
daságok céljainak meg-
felelő gép, mely szilárd-
ság, tökéletes szerkezet,
munka-mennyiség és
munkaminőség tekinte-
tében minden más gyárt-
mányt feljül út.

Ezen gép elég szilárdan
van építve, hogy az egy
2 1/2 lóerejű gőzmozdony
által is hajtható legyen.
Ily készleteink rendki-
vüli keresletnek és köz-
kedveltségnek örven-
denek

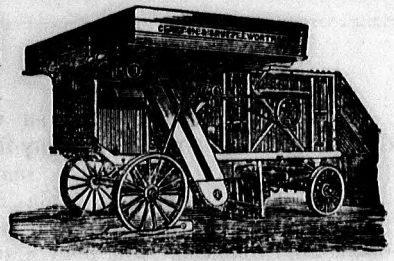
Nyomatott Birkholz és Vaydanál, Budapesten, V., Nádor-utca 19. sz.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

GAZDASÁGI GÉPGYÁROSOK

Budapesten.

váci körút
80. szám.

1882/83 évben 5-ször
a legelső díjakkal
kitüntetve.